

Vergaderjaar 1994–1995

21 561

Wijziging van het Burgerlijk Wetboek en enige andere wetten in verband met de opnemng van bepalingen omtrent de overeenkomst tot het verrichten van handelingen op het gebied van de geneeskunst

Nr. 45

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Rijswijk, 14 november 1994

Op 17 februari jl. is ter gelegenheid van de behandeling van het wetsontwerp Medische Behandelingsovereenkomst een motie ingediend over het onderwerp **doventolken**. In deze motie (kamerstukken II, 1993–1994, 21 561, nr. 39) wordt de regering gevraagd in overleg te treden met de desbetreffende organisaties, teneinde een adequate regeling te treffen voor die gevallen waarin mondeling communicatie over ernstige medische problemen of voorgenomen medische verrichtingen geboden is. In voorkomende gevallen dient men er desgewenst van verzekerd te zijn te kunnen beschikken over een doventolk. Na aanvaarding van de motie is door Staatssecretaris Simons een onderzoek toegezegd.

Thans kan ik, mede namens de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, u hierover als volgt berichten.

Allereerst zij opgemerkt, dat op grond van het Besluit Doventolkvoorziening Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW) ten behoeve van het gebruik in de leefsituatie een maximum aantal doventolkuren per jaar kan worden vergoed. Bij het vaststellen van dit maximum werd er vanuit gegaan dat een aantal van deze uren zou (kunnen) worden gebruikt voor het bezoek aan een arts. Indien een betrokkene het maximum aantal uren volledig heeft benut kan een beroep worden gedaan op de in het AAW-besluit opgenomen hardheidsclausule.

Door de Sociale Verzekeringsraad (SVr) is de verstrekking doventolk geëvalueerd over de periode 1988 tot en met 1990. De bevindingen van deze evaluatie zijn neergelegd in het rapport «Duurloop voor doven». Dit werd op 7 mei 1992 door de SVr aangeboden aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Een aantal onderdelen van dit onderzoek zijn van belang in relatie tot de hierboven genoemde motie.

Uit het rapport blijkt, dat in de onderzochte periode de hardheidsclausule (artikel 5) van het Besluit Doventolkvoorziening zelden is toegepast in de leef- en de werksituatie. Een beroep in relatie tot de Wet Medische Behandelingsovereenkomst wordt geacht te ressorteren onder de categorie «leefsituatie». In totaal werden in de verslagperiode 1201 tolkenuren op basis van de hardheidsclausule toegekend. Het ABP heeft de clausule méér toegepast dan de GAK-bedrijfsverenigingen en de Detam. De andere uitvoeringsorganisaties konden terzake aanvragen geen gegevens verstrekken (blz. 2, 56). Exacte gegevens over afgewezen aanvragen zijn niet voorhanden. Volgens de vertegenwoordigers van belanghebbenden zou het aantal toegewezen beroepszaken voor de doventolkvoorziening echter ver boven de 50% liggen (blz. 65). Uitgaande van de veronderstelling dat belanghebbenden een beroep op de hardheidsclausule zullen doen voor gemiddeld 10 uur op jaarbasis, resulteert het voorafgaande in de conclusie dat in de verslagperiode door hoogstens gemiddeld 80 belanghebbenden per jaar een beroep is gedaan op de clausule. Overigens werd door de voormalige Stichting Nederlandse Dovenraad op enig moment een overzicht van 17 beroepszaken opgesteld (blz. 65). Dat zou er op kunnen duiden, dat het aantal mensen dat een beroep doet op de hardheidsclausule mogelijk geringer is. Het gaat daarbij nadrukkelijk om beroepszaken in relatie tot het onderwerp doventolkvoorziening als zodanig. Een toespitsing op het onderwerp medische behandelingsovereenkomst is bij gebrek aan gegevens beschikbaar, maar kan slechts het beeld opleveren van incidentele casuïstiek.

Hoewel er inmiddels enige jaren zijn verstreken, is er geen aanleiding om te veronderstellen, dat het jaarlijkse beroep op de hardheidsclausule sedert begin 1991 aanmerkelijk gestegen is.

Enigszins haaks op deze gegevens staan signalen vanuit de praktijk, die wijzen in de richting van problemen bij het aanvragen van een doventolk in situaties als geschetst in de motie. De desbetreffende signalen laten zich echter niet vertalen in kwantitatieve gegevens, die zich lenen voor de conclusie dat er méér aan de hand is dan strikt incidentele c.q. individuele casuïstiek.

Van belang is te vermelden, dat het Besluit Doventolkvoorziening AAW met ingang van 1 januari 1995 wordt verruimd in die zin, dat personen die op latere leeftijd doof zijn geworden, ten behoeve van het gebruik in de leefsituatie in aanmerking kunnen worden gebracht voor 18 doventolkuren per kalenderjaar. Momenteel kunnen deze personen nog slechts in aanmerking komen voor een vergoeding van 9 uur per kalenderjaar. Personen die op jonge leeftijd doof zijn geworden, c.q. prélinguaal doven, kunnen op grond van de huidige regeling reeds in aanmerking worden gebracht voor een vergoeding van 18 uur per kalenderjaar.

Voorts meld ik, dat mij van de zijde van de Nederlandse Tolken dienst voor Doven, thans ondergebracht bij de Stichting Madido te Utrecht is verzekerd, dat aanvragen betrekking hebbend op de Wet Medische Behandelingsovereenkomst met de hoogste prioriteit behandeld zullen worden.

Het geheel overziende kom ik tot de volgende bevindingen.

1. Op basis van het onderzoek «Duurloop voor doven» moet vastgesteld worden, dat de situatie waarin een auditief gehandicapte, die is aangewezen op een doventolkvoorziening, maar zijn of haar forfaitaire aantal toegekende doventolk-uren reeds heeft verbruikt, vergeefs een beroep doet op de hardheidsclausule van de Regeling Doventolkvoorziening ten behoeve van de in bovengenoemde motie geschetste mondelinge communicatie, praktisch gesproken imaginair is.

2. Vanuit de praktijk bereiken mij signalen, die het gestelde ad 1 relativeren.

3. De wijziging van het Besluit Doventolkvoorziening AAW per 1 januari 1995, waarbij het maximaal aantal te vergoeden tolkuren voor personen die op latere leeftijd doof zijn geworden, wordt verdubbeld, versterkt naar mijn overtuiging de bevinding onder punt 1 nog verder.

Gelet de aanvaarding van meervermelde motie, neem ik op mij de ontwikkelingen met betrekking tot de relatie tussen de uitvoering van het Besluit Doventolkvoorziening AAW en de Wet Medische Behandelingsovereenkomst kritisch te blijven volgen. Als er concrete aanleiding is om de in deze brief neergelegde rapportage bij te stellen, zal ik u hierover berichten.

Afschriften van deze brief zend ik aan de Voorzitter van de Eerste Kamer en aan de Sociale Verzekeringsraad.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E. G. Terpstra